
PROGRAM WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JÓZEFA DAMBKA W
LEŚNIEWIE

Podstawy prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910);
- Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. Z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.);
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenie w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży;
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstaw programowych wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego (Dz. U. Poz 356);
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół;

Wprowadzenie:

Ustawa Prawo Oświatowe zakłada rolę szkoły w procesie wychowania jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt. 3 ustawy Prawo oświatowe). Ten przepis tłumaczy zaangażowanie szkoły w powyższe ze względu na nieodłączność współpracy zainteresowanych w procesie kształtowania młodych umysłów. Zrodziło to potrzebę stworzenie spójnego dokumentu, który zakłada jak ów proces ma być rozumiany

przez wszystkich, których dotyczy, czyli uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły.

Nie bez przyczyny to placówka oświatowa stoi na straży dobra społecznego, gdyż to w murach szkoły dzieci przeżywają swoje pierwsze kroki ku szczęściu, ale i pokonują przeciwności losu. Dlatego każda komórka społeczeństwa szkolnego, począwszy od rodziców, przez nauczycieli, pracowników szkoły ma realny wpływ na to, co dotyczy dzieci, które błędzą, ale też mają dążyć radośnie do poprawy, parafrazując tego, który stał na straży równości dzieci-Janusza Korczaka. Co prawda nie jest to patron naszej szkoły, ale jego działalność na rzecz młodych ludzi, którzy mają prawo być sobą, mają prawo do popełniania błędów, mają prawo do posiadania własnego zdania, czy wreszcie szacunku, przyświeca temu, do czego zmierzamy jako placówka oświatowa. Stąd wspólnie, w każdej wyżej wspomnianej grupie, na podstawie anonimowej ankiety, szeregu rozmów, dyskusji, wypracowaliśmy kierunek działań zmierzających do osiągnięcia celu, jakim jest wychowanie do wartości. Przyjęliśmy nadrzędny kierunek postępowania: **stwarzanie warunków do samorozwoju uczniów i wychowanie do wartości takich jak m.in. uczciwość, odpowiedzialność, szacunek.**

Niewątpliwie punktem odniesienia do wspomnianych dążeń jest postawa patrona szkoły – Józefa Dambka. To człowiek, który swoją niezłomnością pokazał, jak postępować, kiedy należy bronić swoich przekonań i odpowiedzialnie stawać po stronie prawdy i człowieka. Ponadto jako nauczyciel i pedagog zabiegał o rozwój swoich wychowanków i społeczności lokalnej, tworząc wiejskie punkty biblioteczne. W dobie zanikających wartości związanych z krzewieniem słowa sylwetka patrona jest tą, którą warto wskazywać młodym ludziom za wzór, również w osiąganiu wytyczonych celów. Jako obrońca polskości i krzewiący kulturę lokalną jest tym, który zasłużył się dla upamiętnienia kaszubskiej kultury, a to kolejny krok ku wychowaniu w poszanowaniu regionu. Wartości jakże ważnej, a zanikającej.

Patron jest wzorem nie tylko dla uczniów, ale i pedagogów placówki, którzy kierują się przekonaniem, że uczeń jest pełnoprawnym uczestnikiem życia społecznego. Tylko wspólne dobro może pomóc w osiąganiu celu nadrzędnego, opartego o zadania programu wspierającego proces wychowawczy:

- pozytywny stosunek do uczenia się;
- budowanie tożsamości miejsca – Kaszuby;
- budowanie relacji międzyludzkich;

- przygotowanie do realizacji samego siebie;
- przygotowanie do życia w społeczności.

Powyższe zadania mają stać się punktem wyjścia dla rozwoju młodych ludzi, świadomych swoich potrzeb, ale też rozumiejących, że dobro własne ma iść w parze z dobrem ogółu. Nieczęsto wymagać będzie wytrwałego wysiłku do wyzbycia się złych przyzwyczajzeń i skłonności, ale w konsekwencji ma ukierunkować na samorozwój. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwiać korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wspierać uczniów w trudnych sytuacjach.

Nie można zapomnieć o wielokulturowości i poszanowaniu drugiego człowieka ze względu na migracje związane z obecną sytuacją na świecie. Środowisko lokalne rozrasta się nie tylko o mieszkańców lokalnych, ale też z innych kultur i narodowości. Dlatego szkoła stwarzając warunki poszanowania godności, w myśl słów Janusza Korczaka kieruje się maksymą: „Patrzę na dziecko sercem. Dostrzegam serce w dziecku i dziecko w sercu. Jego i swoim.”

Taka postawa pozwala stworzyć model absolwenta szkoły, który jest:

- odpowiedzialny – stara się przewidywać skutki swoich działań, jest gotów ponosić konsekwencje swoich czynów, w grupie poczuwa się do współodpowiedzialności;
- aktywny – rozwija swoje zainteresowania i pasje, jest kreatywny, przedsiębiorczy, posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi, wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce;
- tolerancyjny – prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- świadomy swoich praw i praw innych ludzi – zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych;
- empatyczny – rozumie potrzeby drugiego człowieka;
- patriotą – szanuje symbole narodowe, europejskie i lokalne. Kultuwyuje tradycje narodowe, dba miejsca pamięci narodowej, zna ważne wydarzenia i postaci związane z historią Polski i Kaszub.

Pamiętajmy, że każdy ma prawo błędzić i dążyć do poprawy, jak mawiał wspomniany pedagog-Korczak, bo kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat. Te słowa są niczym przykazanie, które każdy z pedagogów naszej placówki ma na względzie.

Niniejszy program wychowawczo- profilaktyczny nakreśla długoletnie kierunki działań, które co roku będą przybierać kształt planu pracy wychowawczej szkoły i klas.

Ponadto, co roku program będzie poddawany ewaluacji w zakresie jego spójności celów z działaniami, a szczególnie ich efektywności i zasadności. Termin przeprowadzenia ewaluacji - koniec roku szkolnego (maj- czerwiec).

ZADANIA WYCHOWAWCZE

1

POZYTYWNY STOSUNEK DO UCZENIA SIĘ

Cele pożądane:

Uczeń:

- angażuje się w działania podejmowane samodzielnie, jak i wspólnie;
- z dokładnością i starannością wykonuje powierzone mu zadania;
- wykazuje się odpowiedzialną postawą wobec siebie i innych;
- dąży do samodzielności w procesie edukacyjnym i w życiu codziennym;
- rozbudza i poszerza swoją ciekawość poznawczą.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
POZYTYWNY STOSUNEK DO UCZENIA SIĘ	Czynny udział w konkursach przedmiotowych, wydarzeniach klasowych, takich jak: wigilia klasowa; wybory samorządu klasowego; Bezpośrednie zaangażowanie się w tworzenie Programu Wychowawczego Szkoły poprzez udział w badaniach (wypełnianie ankiet); ewaluacje w miarę potrzeb; Aktywne działanie Samorządu	Nauczyciele Wychowawcy Wytypowani uczniowie; Członkowie zespołu ds. "Konstruowania Programu Wychowawczego"; Pracownicy pedagogiczni; Samorząd Uczniowski;

	Uczniowskiego (m.in. zbieranie informacji nt. potrzeb uczniów); Zapoznanie ze Statutem Szkoły, z treścią regulaminu, procedurami obowiązującymi w szkole.	Opiekun SU Wychowawcy
	Inicjowanie działań mających na celu pobudzenie ciekawości poznawczej uczniów np. poprzez angażowanie ich do prowadzenia lekcji (tzw. lekcje odwrócone), przedstawianie prezentacji z wykorzystaniem Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych; wykorzystywanie przez nauczyciela metod aktywizujących np. drama; burza mózgów);	Nauczyciele Wychowawcy
	Nauczyciele stwarzają sytuacje edukacyjne z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i predyspozycji uczniów, w których uczeń może wykazać się sumiennością, samodzielnością i odpowiedzialnością, by rozwijać ciekawość poznawczą i dbać o samorozwój.	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Psycholog

2

BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI MIEJSCA - KASZUBY

Cele pożądate:

Uczeń:

- uświadamia sobie poczucie przynależności do miejsca, w którym żyje;
- uświadamia sobie istnienie różnorodności kulturowej;
- odczuwa dumę z przynależności do społeczności kaszubskiej;

- poznaje historię i kulturę Kaszub;
- poznaje region i osoby z nimi związane, w tym zna historię i wartości reprezentowane przez patrona szkoły, Józefa Dambka;
- rozbudza zamiłowanie patriotyczne do swojej Małej Ojczyzny.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI MIEJSCA - KASZUBY	Zapoznavanie uczniów z twórczością regionalnych pisarzy i artystów kaszubskich, np.: Antoniego Abrahama, Jana Drzeżdżona, Floriana Ceynowy.	Nauczyciele przedmiotu
	Wspólne organizowanie z uczniami konkursów, apeli i akademii z uwzględnieniem regionalnych tradycji (historia regionu, stroje, hafty, tańce, pieśni, wiersze).	Nauczyciele wg opracowanego harmonogramu
	Nauka hymnu i alfabetu kaszubskiego.	Nauczyciel języka kaszubskiego
	Włączenie ucznia w rolę badacza historii i etnografii Kaszub (np. wycieczki krajoznawcze, gry miejskie).	Wychowawcy Nauczyciel języka kaszubskiego
	Włączanie treści regionalnych w procesie nauczania, np. poprzez naukę j. kaszubskiego na lekcjach z tego przedmiotu, zapraszanie osób z regionu; poznawanie dzieł literackich i tekstów w j. kaszubskim.	Nauczyciel języka kaszubskiego
	Udział społeczności szkolnej w obchodach Dnia Jedności Kaszubów i Święta Szkoły;	Nauczyciel j. kaszubskiego Wychowawcy Nauczyciele przedmiotu

BUDOWANIE RELACJI MIĘDZYLUDZKICH Cele pożądate:

Uczeń:

- rozwija kompetencje społeczne tj.: otwartość, odpowiedzialność, szacunek, tolerancję, niezależność, empatię, pomoc, koleżeństwo;
- potrafi współpracować z rówieśnikami i osobami dorosłymi;
- zna granice w relacjach interpersonalnych;
- stosuje/reprezentuje wysoką kulturę wypowiedzi;
- reaguje odpowiednio w sytuacjach konfliktowych, trudnych;
- wie, do kogo się udać po odpowiednią pomoc;
- podejmuje odpowiednie relacje z rodzicem/opiekunem prawnym;
- potrafi zorganizować swój czas wolny razem z rówieśnikami;
- utrzymuje poprawne relacje ze społecznością szkolną i lokalną;
- podejmuje relacje z dorosłym (także z rodzicem), którzy są podstawowym środkiem oddziaływania wychowawczego.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
BUDOWANIE RELACJI MIĘDZYLUDZKICH	Realizowanie tematyki na godzinach wychowawczych zgodnie z aktualnymi potrzebami uczniów.	Wychowawcy
	Aktywny udział grup wychowawczych związanych z edukacją globalną, np.: migracje, problem uchodźczy, rozwiązywanie konfliktów.	Nauczyciele Pedagog Psycholog
	Współpraca pedagoga, psychologa, wychowawcy z rodzicami i uczniami; Realizowanie programu “Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, “Zachowaj trzeźwy umysł” i inne; Eliminacja czynników ryzyka, wzmacnianie zdrowia psychicznego;	Pedagog Psycholog Wychowawcy Pedagog Psycholog

	Integracja zespołów klasowych, wycieczki; Wzmacnianie wychowawczej roli rodziców.	Wychowawcy Wychowawcy Pedagog Psycholog Nauczyciele
	Organizowanie prelekcji osób z zewnątrz na temat relacji międzyludzkich, np. psycholog dziecięcy, coach, sędzia.	Pedagog Psycholog Wychowawcy
	Zachęcanie uczniów do wzajemnej pomocy; Pomoc rówieśnicza- np. Metoda Wspólnej Sprawy, Metoda stolikowa.	Wszyscy pracownicy pedagogiczni
	Aktywny udział w pracy Szkolnego Koła Wolontariatu (inicjowanie i przeprowadzenie akcji przez uczniów).	Przewodniczący Koła i SU
	Organizowanie warsztatów tematycznych dla rodziców np.: we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, (tematyka w zależności od aktualnych potrzeb).	Pedagog Psycholog
	Organizowanie imprez szkolnych (np. kiermasz bożonarodzeniowy).	Wszyscy pracownicy pedagogiczni
	Zapobieganie agresji i przemocy rówieśniczej oraz kształtowanie umiejętności asertywnego reagowania w sytuacjach trudnych, np. prowadzenie lekcji i pogadań wychowawczych, zajęć i warsztatów profilaktycznych;	Wszyscy pracownicy pedagogiczni

	Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dobra ucznia, np. Policja, pracownicy PPP, organizacji zewnętrznych;	
--	--	--

4

PRZYGOTOWANIE DO REALIZACJI SAMEGO SIEBIE Cele pożądane:

Uczeń:

- jest świadomy swoich mocnych stron (zasobów);
- jest asertywny, rozumie, dostrzega i akceptuje odmienne zdanie innych członków społeczności szkolnej;
- rozwija swoje zainteresowania, uzdolnienia;
- planuje, zarządza czasem, organizuje pracę własną;
- umie pokonywać napotymane trudności i się nie zniechęca;
- zna swoje możliwości, ma adekwatną samoocenę;
- rozwija automotywację poprzez znajomość celu swojego działania;
- dąży do realizacji swoich pasji, rozwoju własnego i pełnego wykorzystania wiedzy zdobytej w toku uczenia się;
- nabywa kompetencji obywatelskich.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
PRZYGOTOWANIE DO REALIZACJI SAMEGO SIEBIE	Zachęcanie ucznia do aktywnego udziału w kółkach zainteresowań, apelach.	Nauczyciele Wychowawcy
	Zachęcanie ucznia do aktywnego udziału w zajęciach z doradztwa zawodowego.	Nauczyciele przedmiotu Wychowawcy
	Informowanie rodziców o treściach kształcenia w zajęciach z wychowania do życia w rodzinie.	Nauczyciele przedmiotu Wychowawcy

	Aktywny udział w pracach samorządu uczniowskiego.	Opiekun SU Wychowawcy Nauczyciele
	Umożliwianie uczniom realizacji celów wynikających z podjętych działań, np.: projekty i akcje.	Nauczyciele przedmiotu Wychowawcy Pedagog Psycholog

5

PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W SPOŁECZNOŚCI Cele pożądane:

Uczeń:

- kształtuje postawę prospołeczną przy współpracy ze środowiskiem szkolnym i pozaszkolnym;
- zna i przestrzega normy i zasady współżycia społecznego;
- angażuje się w realizację imprez okolicznościowych (np. walentynki, Dzień Chłopaka, Dzień Babci, Dzień Dziadka itp.);
- komunikuje się z innymi osobami tworzącymi społeczność szkolną.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
<i>PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W SPOŁECZNOŚCI</i>	Angażowanie w działania prospołeczne (pomoc koleżeńska, wolontariat, savoir vivre, Kluby Dobrej Rozmowy).	Wychowawcy Opiekun KW i SU SU
	Współtworzenie z uczniami, np. kodeksów klasowych.	Wychowawcy
	Rozwijanie kontaktów ze społecznością lokalną np.: straż, biblioteki, kluby kultury.	Wszyscy pracownicy pedagogiczni
	Kształtowanie umiejętności	Wychowawcy

	radzenia sobie w życiu codziennym i rozwijanie kompetencji społecznych i obywatelskich poprzez organizowanie wyjazdów do różnych instytucji np. sądu, Urzędu Miasta, poczty, straży pożarnej.	Pedagog Psycholog
	Organizowanie wyjść do miejsc kultury: teatru, filharmonii, kina, muzeum, koncerty w celu kształtowania odpowiednich zachowań.	Wychowawcy Nauczyciel bibliotekarz Nauczyciele
	Rozwijanie samorządności uczniowskiej w zakresie czynnego i biernego prawa wyborczego.	Opiekun SU, SU Wychowawcy Nauczyciele

ZADANIE PROFILAKTYCZNE

1

Cele pożądane:

Uczeń:

- bierze udział w zajęciach wychowawczych i pogadankach tematycznych związanych z uzależnieniami;
- współpracuje z rodzicami/ opiekunami prawnymi i/lub nauczycielami i specjalistami w ramach budowania postawy prozdrowotnej;
- wie, jakie zagrożenia wynikają ze spożywania używek.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
<p align="center">NABYWANIE WIEDZY DOTYCZĄCEJ NEGATYWNYCH SKUTKÓW UZALEŻNIEŃ ORAZ ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH</p>	<p>Prowadzenie warsztatów, zajęć i pogadań ze specjalistami z zewnątrz związanych z uzależnieniem (palenie tytoniu, zażywanie tabaki, spożywanie alkoholu, narkotyków, dopalaczy).</p> <p>Uczestnictwo w programach profilaktycznych np.. “Szkoła Demokracji” (realizowane przez Fundację CEO, Uniwersytet Dzieci);</p> <p>Uświadomienie zagrożeń związanych z uzależnieniem od mediów społecznościowych, telefonu i komputera oraz innych używek.</p>	<p>Pedagog Psycholog Wychowawcy</p> <p>Nauczyciel historii i WOS</p> <p>Nauczyciele</p>

2

**KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNYCH RELACJI POMIĘDZY WSZYSTKIMI
CZŁONKAMI SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ**

Cele pożądane:

Uczeń:

- doskonali swoje umiejętności komunikacji interpersonalnej;
- integruje się z klasą i całą społecznością szkolną;
- rozwiązuje konflikty poprzez rozmowę;
- ma świadomość odmienności osób niepełnosprawnych, innych narodowości, wyznań;

- wyraża emocje i je rozumie w sposób akceptowany społecznie;
- bierze udział w zajęciach profilaktycznych o przeciwdziałaniu agresji i przemocy w szkole.

ZADANIE	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
<i>KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNYCH RELACJI POMIĘDZY WSZYSTKIMI CZŁONKAMI SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ</i>	Integrowanie zespołów klasowych poprzez działania budujące pozytywne relacje oparte na wsparciu i zaufaniu; Stworzenie Klubu Dobrej Rozmowy; Współdziałanie ze środowiskiem rodzinnym dla dobra dziecka; Wsparcie rodziców w pełnieniu ich ról.	Pedagog Psycholog Wychowawcy Nauczyciele

Opracowanie programu: Żaneta Lademann, Agnieszka Grabińska, Beata Konkel- Jaskułke, Sergiusz Czaja, Hanna Parchem, Beata Figas.

Program wychowawczo - profilaktyczny został opracowany na bazie diagnoz (ankiety, wywiady, spotkania *grup fokusowych*, rozmowy indywidualnych z wykorzystaniem kwestionariusza, obserwacji) we współpracy Rady Pedagogicznej z przedstawicielami Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego oraz Obsługi i Administracji Szkoły Podstawowej im. Józefa Dambka w Leśniewie.